

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 8 korona.
 Félévre 4 korona.
 Negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Megjelenik minden vasárnap.

FŐSZERKESZTŐ
Dr. GAAL ENDRE.
 SZERKESZTŐ
JÓZSA GÉZA.

SZERKESZTŐSEG:
 Dr. Gaal Endre lakása, Csikszereida (Mikó-utca)
KIADÓHIVATAL:
 APAFFI MIHÁLY-UTCA 13. SZ. (Gyönös Gyula).
 Hirdetési díjak előre fizetendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.

† PUSKÁS ADOLF.

A székelységnek ismét halottja van. Puskás Adolf Gyergyószentmiklós város főjegyzője folyó hó 16-án meghalt.

Fiatalon, tetterejének teljében, pályájának, élethivatásának derekán hagyta itt azt a megkezdett nehéz feladatot, a melynek egyik vezető harcosa volt; s amelynek karakterisztikus jellege a székely fajszeretet.

Kevesen vannak ma, akiknek egyéniségében, mozgalmas munkásságában ez a fajszeretet annyira kidomborodnék, mint éppen a Puskás Adolfban. Akik megfigyelték azt, hogy az egyszerű, igénytelen falusi jegyzőből hogyan lesz Csikvármegye politikai és társadalmi életének egyik vezére, milyen kitartó szorgalommal, vele született tehetséggel és soha meg nem fogyatkozó székely fajszeretettel dolgozott és küzdött, hogy magának pozíciót teremtsen, azok tudják valóban értékelni azt az eredményt, amelyet elért.

Családjának jó barátainak szívébe mély gyászt hagyt hátra, de azok között, akik elhunytán valóban sokat vesztek, első helyen áll Gyergyószentmiklós városa, akinek Puskás Adolf nemcsak főjegyzője, hanem minden volt. Hisz várossa alakulása is az ő szervező munkásságának eredménye.

Csikvármegye törvényhatóságának nem volt olyan közérdekű kérdése, a hol az ő szavát ne hallottuk volna, és szinte jól esett tudni, hogy Puskás Adolf egyike azoknak a gyergyói férfiaknak, akiknek egyénisége, erős összekötő kapcsolatot jelent a Csik—Gyergyó örökös harcában.

Valóban fájdalommal, mély részvétellel vesszük tudomásul a megmásíthatatlan végzetnek ezt a rendeletét.

Elhalálózása alkalmából családja és Gyergyószentmiklós város tisztikara adtak ki gyászjelentéseket, amiket ide iktatunk.

„Aulítottak a szív legmélyebb fájdalomával szomorúan tudatják, hogy a szerető jó férj, önfeláldozó édes apa, gyöngéd és halas gyermek, nemesszívű testvér és rokoni Ditrői Puskás Adolf, Gyergyószentmiklós r. t. város erdemes főjegyzője, ditrői birtokos, Csikvármegye törv.-hatósági tagja stb. munkás életének 42., boldog házasságának 14-ik évében folyó hó 26-án d. u. 2 óraker, rövid szenvedés és a

halálkölök szentségének buzgó felvétele után az Urban csendesen elhunyt.

Megszűnt dobogni egy nemesen érző szív, s utolsóit lobbant egy erényekben gazdag lelek világa.

Drága halottunk földi részét folyó hó 28-án délután 2 óraker a gyergyószentmiklói róm. kath. temetőbe fogjuk örök nyugalomra helyezni; — lőkért pedig az engesztelő szent mise-áldozat 29-en délelőtt 10 óraker fog a lat szert. r. kath. templomban az Egk Urának bemutatni. — Kedves halottunk Isten veled! Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes!

Gyergyószentmiklóson, 1913. évi november hó 26-án.

Özv. Puskás Adolfné szül. Kopacz Mária, az elhunyt neje, Puskás Piroksa, Puskás Ágneske, Puskás Antal, Puskás István, Puskás Ibolyka, Puskás Palika, az elhunyt gyermekei, Özv. Puskás Antalné szül. Székely Antonia, az elhunyt édes anyja Puskás Tamás és neje Tarisznyás Anna és gyermekei, Puskás Anna és ferje Simon Adam és gyermekei; Puskás Aladár és neje Siklódý Karolina és gyermekei; Puskás Vilmos és neje Köllő Ágnes és gyermekei; az elhunyt testvérét, sógora és sógorját, Özv. Kopacz Istvánné szül. Petelácz Lujza, az elhunyt anyósa; Kovács Zsigmond és neje Kopacz Tona és gyermekei; Kovács Kálmán és neje Kopacz Éltza, az elhunyt sógorai, illetve sógorját és gyermekei.

„Gyergyószentmiklós r. t. város közönsége, tanácsa és tisztikara fájdalommal jelenti, hogy nagyrabecsült és szeretett főjegyzője Ditrői Puskás Adolf, rövid szenvedés után folyó hó 26-án délután 2 óraker elhunyt.

A boldogultra városunk minden polgára, egész Gyergyó és Csikvármegye büszke volt, áldásos működését alkotásai dicsérik; minden munkájából a vasszorgalmu puritan hazafi szól hozzánk, ki hazáját, városát és székely fajt rajongással szerette. — Emlékét összes polgártársainak szeretete őrzi meg.

A boldogultat folyó hó 28-án délután 2 óraker kísérlők örök nyugalomra a helybeli róm. kath. sírkertbe.

Gyergyószentmiklós, 1913. november hó 26-án.

Az erdélyi róm. kath. status gyűlése.

Az erdélyi róm. kath. status folyó évi november hó 20-án tartotta gyűlését Kolozsvárott. A statusgyűlést nagy érdeklődés előzte meg, a status egyházi és világi tagjainak nagy része Kolozsvárra utazott.

Legfontosabb része volt a gyűlésnek a vagyonekezelési szabálytervezet letárgyalása, melyet az október 27-én tartott rendkívüli ülésen tárgyalta és szövegeztet meg az igazgatótanács.

Az új vagyonekezelési szabálytervezet célja a helyes vagyonekezelési rendszer kiapítése,

az önkormányzat körülbástyázása s ezzel mintegy az autonóm jogok védelmének szilárd megalapozása. Három irányelv vezérelte a tanácsot: az autonómikus jogok megővése kifele, befelé pedig a statusgyűlés cselekvő hatásöröknek kiszélesítése s az igazgatótanács felelősségének megszeritása.

Nagy érdeklődés nyilvánult az új igazgatótanácsotagok választása iránt. Ugyanis az 1910. évben a közgyűlés által beválasztott 2 egyházi és 6 világi tag mandátuma, az idén lejárván, megűresedett tagsági helyeiket a közgyűlésen töltőttek be választás után. Választás alá került még az alelnöki tisztség is, melyet eddig gróf Lázár István viselt, de miután igazgatótanácsosságának három éve letelt, az alelnöki állás betöltése is aktuálisá vált. Feltűnést keltett Mailáth püspök elnöki megnyitója, melyben megfoglalta a püspököknek a lapokban szellőztetett versenyegését. Szinte szenzációs volt a titkos szavazással megejtett választás, melynek kihirdetése után Jósika világi elnök lemondott, mert, a volt alelnököt Lázár István gróft az igazgatótanácsba sem választották be.

Az ellátás tekintetében két erdélyi intézetet ért támadás, a székelyudvarhelyit és a kolozsvárit. De az igazgatótanács részéről megejtett vizsgálat a vádakat alaptalannak találta.

Székelyföldi fürdők szövetsége.

Ismeretes, hogy a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara megalakulása óta foglalkozik a fürdőüggyel. Kezdetben nem vették komolyan, sőt egyes gazdasági tényezők azt vitatták, hogy a kérdés nem tartozik a kamarára. Ennek dacára következetesen foglalkozott vele évről-évre kimutatta a forgalmat és ismertette a helyzetet. Egyben hangoztatta abbeli nézetét, hogy a fürdőés idegenforgalom kérdése elsősorban üzleti kérdés, tehát, amint vesszük, akár kereskedelem, akár ipar, de nem romantika.

Csodátevés nem segít rajta, még ha balneológusok, avagy §§-okba szedett törvénynek nevezik is, hanem segít a jó üzleti szellem és a reális számítás, mely a természet itt felhalmozott anyagjának értékesítési eszközeit ki tudja választani. Elmondotta többször, hogy ne betegeteket várjanak a székely fürdőkre, mert a beteg ma a szanatóriumba

Wotan Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótzálas lámpa. Hosszú drótzállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerezési üzletekben, villanytelepekben és a HÁGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI. Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

megy, hanem csalogassák erre az élni és élvezni vágyó publikum tömegét. Ne pászor-mesékkal és madárdalos leírásokkal, mert erre nem adnak semmit, hanem figyelmet keltő reklámmal, tisztességes ellátással és vendégmarasztaló becsúlással.

A kamarának ebbeli tevékenysége először Hieronymi Királynak ragadta meg a figyelmét, ki minisztersége alatt elrendelte az összes hazai kamaráknak, hogy a marosvásárhelyihez hasonlóan foglalkozzanak a fűrdőüggyel. A forgalom ezzel tágított. Messze vagyunk azonban még attól, hogy a közönség is annak lássa, a mi: elsősorban üzletnek.

Hogy a gyakorlatiasság munkája kezdődjön a kamara az összes székyei fűrdők szövetségébe állását javasolta. Sikerült is következetes agitálás után ez eszmének megnyerni a fűrdőkett. — Hajlandók belémenni, hogy ennek a szövetségnek központja Marosvásárhely legyen.

Az alakulás a tél folyamán megtörténik. A kamara már most fölterjesztést intézet a Máv. igazgatósághoz és kéri, hogy a májusi menetrendet ennek a mozgalmnak figyelembe vételével állítsa egybe. Kérelmezte az erdélyrészi vonalakra kedvezményes menet-térítijegyfizeték kibocsátását; — kérte, hogy amit a Tátra, Balaton, az Alduna és Piume forgalmának emelése érdekében reklámmal és kedvezmények nyújtásával tesz azt cselekedje meg a Székelyföldön is.

Hir szerint a Máv. igazgatósága menetrendi ügyben februárban Marosvásárhelyen gyűlésezik.

Az alakulást más vállalkozó tényező hiányában valószínűleg a kamara fogja összehívni. A Székelyföldön olyan termesztési adományok, amelyek körökörül nagy területen hiányzanak, bőségben vannak. Ha felfedeztetnek széles körben és hozzáférhetővé tetik, akkor ezek az adományok értékes gazdasági tőkékévé elevenednek.

A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személy szállító vonatok.

Karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb személyforgalom akadálytalan lebonyolítása, valamint az utazó közönség kellemesebb érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalakon külön gyors-, személy-, vegyes- és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni:

Budapest keleti p. u-tól — Nagykútig. December 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Budapest keleti p. u-ról d. u. 3 óra 25 perccor, érkezik Nagykútra d. u. 5 óra 17 p-kor.

Budapest keleti p. u-tól — Szolnokig. Folyó évi december hó 22, 23. és 24-én két személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Az egyik indul Budapest keleti p. u. ról d. u. 5 óra 40 p-kor érkezik Szolnokra este 9 óra 5 p-kor, a másik vonat indul Budapest este 7 óra 10 p-kor, érkezik Szolnokra éjjel 10 óra 7 p-kor.

Budapest keleti p. u-tól — Aradig. Folyó évi december hó 21, 22, 23. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Budapest keleti p. u-ról este 9 órakor, érkezik Aradra reggel 5 óra 34 perccor.

Budapest keleti p. u-tól — Nagyváradiig. Folyó évi december hó 20, 21, 22, 23. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Budapest keleti p. u-ról este 6 órakor, érkezik Nagyváradra éjjel 1 óra 52 p-kor.

Szolnoktól — Budapest keleti p. u-ig. Folyó évi december hó 26-án külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Szolnokról d. u. 2 óra 55 p-kor, érkezik Budapest keleti p. u-ra este 6 órakor.

Aradtól — Budapest keleti p. u-ig. Két külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Az egyik, mely f. évi december hó 24, 26-án és 1914. évi január hó 2-án közlekedik, indul Aradról d. e. 11 óra 7 p-kor és érkezik Budapest keleti p. u-ra este 6 óra 45 p-kor, a másik pedig, mely folyó évi december hó 26-án és 1914. évi január hó 1-én közlekedik, indul Aradról este 9 óra 10 p-kor és érkezik Budapest keleti p. u-ra reggel 5 óra 30 p-kor.

Nagyváradtól — Budapest keleti p. u-ig. Folyó évi december hó 26-án és 1914. évi január hó 1-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Nagyváradról éjjel 10 óra 21 p-kor, érkezik Budapest keleti p. u-ra reggel 6 óra 40 p-kor.

Ujvidéktől — Budapest keleti p. u-ig. Folyó évi december hó 23, 24, 27, 28-án és

1914. évi január hó 2-án külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Ujvidékről e. e. 10 órakor érkezik, Budapest keleti p. u-ra este 6 óra 15 p-kor.

Budapest — nyugoti p. u-tól Czeglédig. Két külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Az egyik, mely f. évi december hó 22, 23, 24, 26-án és 1914. évi január hó 1. és 2-án közlekedik, indul Budapest nyugoti p. u-ról d. e. 11 óra 55 p-kor és érkezik Czeglédre d. u. 2 óra 11 p-kor, a másik pedig, mely f. évi december hó 24-én közlekedik, indul Budapest nyugoti p. u-ról d. u. 4 óra 20 p-kor és érkezik Czeglédre este 6 óra 35 p-kor.

Budapest nyugoti p. u-tól — Szegedig. Folyó évi december hó 24-én külön gyorsvonat közlekedik I. és II. oszt. kocsiakkal. Indul Budapest nyugoti p. u-ról d. u. 2 óra 50 p-kor, érkezik Szegedre este 6 óra 30 p-kor.

Budapest nyugoti p. u-tól — Temesvári-Józsefvárosig. Folyó évi december hó 20 és 23-án közlekedik külön gyorsvonat I. és II. oszt. külön személyvonat I—III. oszt. kocsiakkal. A gyorsvonat indul Budapest nyugoti p. u-ról d. u. 2 óra 50 perccor, érkezik Temesvári-Józsefvárosra, este 8 óra 41 p-kor. A személyvonat pedig indul Budapest nyugoti p. u-ról este 8 óra 30 p-kor, érkezik Temesvári-Józsefvárosra reggel 5 óra 39 perccor.

Szegedtől Budapest nyugoti p. u-ig. F. évi december hó 27-én külön gyorsvonat I—II. oszt. kocsiakkal és december hó 26. és 28-án külön személyvonat I—III. oszt. kocsiakkal közlekedik. A gyorsvonat indul Szegedről d. e. 10 óra 10 p-kor érkezik Budapest nyugoti p. u-ra d. u. 2 óra 5 p-kor. A személyvonat pedig indul Szegedről éjjel 2 órakor, érkezik Budapest nyugoti p. u-ra reggel 7 óra 25 p-kor.

Pozsonytól Budapest nyugoti p. u-ig. Folyó évi december hó 21., 24., 27-én és 1914. évi január hó 1-én külön személyszállító gyors-tehervonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Pozsonyól éjjel 1 óra 18 p-kor, érkezik Budapest nyugoti p. u-ra reggel 7 óra 5 p-kor.

Lipótvártól Pozsonyig. Folyó évi december hó 21., 26., 28-án és 1914. január hó 1-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Lipótvártól d. e. 11 óra 5 p-kor, érkezik Pozsonyba d. u. 12 óra 49 p-kor.

Nagyváradtól Páspökladányig. Folyó évi december hó 23-án külön vegyesvonat közlekedik II. és III. oszt. kocsiakkal. Indul Nagyváradról este 8 óra 6 p-kor, érkezik Páspökladányra éjjel 10 óra 47 p-kor.

Páspökladánytól Nagyváradiig. Folyó évi december hó 24-én külön vegyesvonat közlekedik II. és III. oszt. kocsiakkal. Indul Páspökladányról éjjel 3 óra 51 p-kor, érkezik Nagyváradra reggel 6 óra 14 p-kor.

A „SZÉKELYSÉG“ TÁRCAJA.

A mező.

Mindenről beszél a mocsáron...

Egész világ kékét rajta látom.

Néma regények, gyász tragédiák...

Könnyet esal egyszer, majd a szívébe lát.

És míg haragszanak rá bőségek...

Lassan meghódít minden kis teret.

Olyan mint egy hatalmas jövevény...

Egyképp bámulja, gazdag és szegény.

Mátrai Ferenc Béla.

Az újságírás története.

A sajtó szabadságát a mult század forradalmi mozgalmal teremteték meg. A nagy francia forradalomban a francia lapokat, mint a szabadság testvériség és egyenlőség szimbólumait lengették Paris útcáin. Ebben az időben (1848.) szabadul fel a magyar sajtó is, amelynek fejlődését ugyan megakadályozza az abszolutizmus, a kiegészés után azonban mint mindenütt ugy a magyar újságírás is nagy lendülettel tör a nyugati kulturák ormai felé. Büszkén mondhatjuk, hogy a mai magyar sajtó megállhatja helyét a világlapok versenyében. Elszigetelt voltak, speciális nyelvűek az óka annak, hogy a magyar újságokat nem olvasák ugy a külföldi metropoljsokban, mint nálunk a világ lapokat. Az új sajtótörvény közelebe alkalmával talán nem lesz érdektelen röviden vázolni az újságírás történetét. Ki tudja holnap, holnapután?, elmondhatjuk-e ezt egy, ahogy ma tehetjük.

A sajtó története visszanyúl a római

időbe, amikor a rómaiak viaruja a tények száraz felsorolásával a mai hivatalos lapot pótolta. A következő primitív sajtódokumentum Amerika felfedezésének idejére esik, amely mint az egész világot foglalkoztató esemény felkelté az általános érdeklődést, 1493-ban Kolombus egy levelet ír, amelyet az európai államokban mindenféle nyelven terjesztenek. Ilyen értelemben aztán a reformáció s a török háborúk alatt kifejődik a mai sajtó atyja, az egyes nagyobb eseményekről, különösen ütközetekről, városromokról szóló közlemény, így például a mohácsi ütközet (1526) külföldön többféle tudósítást közöltek. A legelső hírlap Itáliában jelenik meg 1563-ban, amikor haboru folyt Venecia köztársaság és II. Soliman török szultán között s amidőn a nép fenekint egy darab pénz, uzynvezett gazdálkodást ízetett, hogy a hadi tudósításokat meghalghathassa, amelyeket írott lapokról olvastak fel. Eme velencei újság később hatvan esztendőig terjesztődik s annak vastag kötetei meg most is meg vannak Florenzben a Magliabechi könyvtárban. „A Gazetta“ (ez volt a címe a lapnak) annak idejében csak a pletykák és a kíváncsiságot szolgálta, a hírlapírás magasabb és nemesebb céljai még ösmeretlenek voltak akkor.

Az első nyomtatott újság (előbbiek természetesen kézzel voltak írva) 1612-ben jelenik meg Németországban „Avisio“, „Relation“ oder Zeitung was sich begeben“ címmel. 1615-ben alapítja Emmel könyvrész Frankfurtban a ma is megjelenő (és tekintélyes világápoló fejlődött) „Frankfurter Zeitung“ Angliában az első újság 1622-ben jelenik meg hetenkint, az első napilap 1702-ben látott napvilágot: „Daily

Courant“ címmel. Az első oldalon két hasábon nyomva, a hátsó oldal üres volt. Franciaországban 1631-ben R-nauet Theophrast orvos parisi orvos írja az első hírlapot betegai mulattatására, tartalmát adomák és apró történetek képeztek. Ez újságálapítás annál is inkább fontos, mert ez volt a ma is megjelenő „Gazette de France“ kezdete. Amerikában 1718-ig csak egy újság volt, a XIX. század elején azonban már 74.

A sajtó eme kezdetleges nyomait Magyarország is végigkísérhetjük. Eltekintve egyes időszaki tudósítoktól, az első hazai rendes hírlap a „Mercurius Veridicus ex Hungaria“ címen jelent meg három helyen Bártfán, Kassán és Lőcsén. Eme kuruc hírlapot Eszterházy Antal tábornagy szerkesztette és az 1705—1710-ig íródott. (Az egyes lapéldányokból, sajnos csak az 1705. aug. 1. és egy májusi szám maradt fenn.) A második hazai hírlap Pozsonyban jelenik meg Bel Mátyás szerkesztésében 1721-ben, szintén latin „Nova Poseniensis“ címen alatt, hetenkint egyszer. E lap azonban a közelebbi években a jesuiták kezébe kerül és csakhamar megszűnik, eddig 63 számot sikerült felfedezni. Budán keletkezik az első német hírlap „Offenescher Mercurius“ címmel. A másik német hírlapot Pozsonyba adják ki 1764-ben címe „Pressburger Zeitung“ s az a mai napig is fennáll.

Az első magyar hírlapot Rát Mátyás szerkesztette és Patkó nyomdász adta ki Pozsonyban 1780-ban, melyet azonban nyole esztendő szerződés után a kiadó a gyakori szerkesztő változás s a cenzurával való sok baj miatt megszüntetni volt kénytelen. 1788-ban Eszterhelyi Szacsavay Sándor Bécsben indítja meg

Debrecenről Püspökladányig. Folyó évi december hó 20., 23., 26., 31-en külön szemelyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Debrecenből éjjel 11 óra 12 pkor, érkezik Püspökladányra éjjel 12 óra 18 pkor.

Püspökladánytól Debrecenig. Folyó évi december hó 21., 24., 27-én és 1914. évi január hó 1-én külön szemelyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Püspökladányról éjjel 1 óra 8 pkor, érkezik Debrecenbe éjjel 2 óra 1 pkor.

Szegedtől Temesvár-Józsefvárosig. Folyó évi december hó 20. és 24-én külön szemelyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Szegedről d. u. 1 óra, érkezik Temesvár-Józsefvárosra d. u. 4 óra 24 pkor.

Hatvanról Miskolc személy p. u.-ig. Folyó évi december hó 23. és 24-én külön szemelyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsiakkal. Indul Hatvanból d. u. 4 óra 40 pkor, érkezik Miskolcra személy p. u.-ra éjjel 10 óra 24 pkor.

Losoncztól Zólyomig. Folyó évi december hó 23. és 24-én szemelyvonattal tehervonat közlekedik II. és III. oszt. kocsiakkal. Indul Losonczról d. u. 1 óra 10 pkor, érkezik Zólyomra d. u. 3 óra 27 pkor.

Füledtől Füleig. Folyó évi december hó 23. és 24-én szemelyvonattal tehervonat közlekedik II. és III. oszt. kocsiakkal. Indul Füledről éjjel 3 óra 4 perckor, érkezik Fülekre reggel 4 óra 40 pkor.

Sopron Gy. S. E. V.-től Kőszegig. Folyó évi december hó 24-én külön szemelyvonat közlekedik III. oszt. kocsiakkal. Indul Sopron Gy. s. e. v.-től este 7 óra 50 pkor, érkezik Kőszegre éjjel 11 óra 27 pkor.

A felsorolt külön vonatok részletes menetrendjeiről a kiadott külön fali hirdemény nyújt bővebb felvilágosítást.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Alsó-domború Zalán István dr. belügyminiszeri főgimnáz. Fejérvármegyés és Szekesfehérvár főispáni útkára, a cs. és kir. 3. sz. Gróf Hadik huszár ezred tart. hadnagya eljegyzte verbói Szluha Dórátt, verbói Szluha Antal földbírók és neje nemeskir. Kiss Dóra leányát.

— **Új ügyvéd.** Dr. Szentpétery Kristóf volt gyergyeszentmiklósi ügyvéd, ügyvédi irodáját Gyergyeszentmiklóson újult megnyitja.

— **Szilveszter estélye.** Városunk szilveszteri bizottsága, hogy a város iránti tellegző közönségnek a szilveszter iránti támogatását még inkább fokozza, az idei Szilveszter estélyre műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül Herceg

Ferenecnek „Gyurkovics leányok” című 4 felvonásos vígjátéka. A szereposztás már megtörtént, — sőt a próbák is már folynak, úgy, hogy a legvalószínűbb számítás szerint a Szilveszteri előadás igen kellemes szórakozást fog nyújtani. Erre már a felkért szereplők kellő garanciát nyújtanak, a kik mindannyian igen ügyesen fogják megoldani szerepeiket. A Gyurkovics mama szerepét dr. Nagy Benne, a leányok szerepét, Kovács Mariska, Nagy Margitka, Kovács Irénke, László Piroška, Lengyel Frida és Bodor Gizike fogják játszani. A férfiak közül szerepelnek Dr. Gaál Endre, Fejér Kálmán, Tober Soma, Dr. Kovács Albert, Csiki Karoly és Szabo Benedek. Erre az alkalomra a szilveszteri bizottság tejjesen új díszleteket rendelt Budapestről, s a darabhoz szükségesített színpadi ruhákat Szabados László igazgató ruhatárából kölcsönözi ki. Az előadás iránt városszerte igen nagy az érdeklődés.

— **Legújabb dalok.** Ez a címe a Lakatos Miklós által karácsonyra kiadandó zeneműnek, mely Zsögön Zoltán 3 megzenésített verset s egy táncdarabot fog tartalmazni. A csiki közönség bizonyára kiváncsi várakozással tekint szülőföldének szerzeménye elé, mely úgy tudjuk első megjelent műve lesz a szerzőnek. Mint értesülünk a dalokat hódolatuk jeléül Gyálóky Sándorné oméltóságának fogják a szerzők ajánlani. Szívesen ajánljuk mi is ezt a kedves kis műveszt a csiki közönség jóakaró partifogásába. Ár 2 korona. megrendelhető Csíksomlyón.

— **Meghívó.** Az E. M. K. E. folyó évi december hó 8-án (Boldogasszony fogantatása napján) d. e. 10 órakor Kolozsvárt a nyári szünetben évi rendes közgyűlést tartja. E közgyűlésre az örökös érkezői testületek képviselőit, az alapító és rendes tagokat tisztelettel meghívjuk. Vendégeket szívesen látunk. Kolozsvárt, 1913. november 21-én, az Igazgatóválasztmány nevében: Gróf Beldi Akos, v. b. t. l. elnök., Sándor József, udv. tanácsos, tisztelettel aelnök-főtitkár. Targyszorlat. (Az alap szabályok 16. §-a értelmében.) Hymusz. Eneklés az „Összhang” Mav. dal- és zenegyűjtemény daloskara a) Eneklés megnyitó. b) A jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag és jelölő-bi-

zottság kiküldése. Képviselők és üdvözlétek bejelentése. Emlékbeszéd báró Eötvös József, Magyarország első vallás- és közoktatásügyi miniszter fölött, születésének 100-ik évfordulója alkalmából. Tartja: gróf Apponyi Albert v. b. t. t., ny. vallás- és közoktatásügyi miniszter, orsz. képviselő, az EMKE örökös igazgatója. (Emlékbeszéd után tízpercenyi szünet. Ezután a közgyűlés alapszabály szerinti többi tárgyainak folytatása.) c) Az igazgatóválasztmány — a vidéki választmányok működésére is kiterjedő — évi jelentésének és indítványainak, nemkülönben az igazgatóválasztmány határozatai ellen netán beadott fellebbezéseknek előterjesztése és elintézése. d) Az igazgatóválasztmány előterjesztése a megelőző évi zárszámadásra, pénztári és vagyoni állapotokra vonatkozó számvizsgáló-bizottságtól; a felmentvény megadása, továbbá a költségvetés megállapítása. e) Az egyesületi tisztviselőinek, tiszteletbeli tisztviselőinek és tiszteletbeli tagjainak, igazgatóválasztmányának és a háromtagú számvizsgáló-bizottságnak megválasztása, a hivatali állások szervezésének és a hivatalnokok javadalmazásának helybenhagyása. f) Tagok önálló indítványai, melyek az igazgatóválasztmányhoz a közgyűlés előtt legalább 8 nappal irásban benyújtottak. g) Az egyesületi alapszabályok, általános munkaterv, ügyrend és más szükséges szabályzatok és utasítások megállapítása, vagy módosítása fölött határozathozatal. Szózat. Eneklés az „Összhang” Mav. dal- és zenegyűjtemény daloskara. D. u. közömben a „New-York” szálloda földszinti éttermében. Teríték-jegy ára: 7 kor. A közgyűlési terembe csak jegyekkel lehet belepni. A jegyeket a tagoknak, mint a vendégeknek az EMKE pénztári hivatala (Magyar utca 1. szám) a közgyűlést megelőzőleg mindennap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig osztja ki s azokat kivánságra postailag is megküldjük. A közömbéjegy ára az Emkéhez szintén előre beküldendő. A közgyűlés terme futve leend.

— **Kolozsvár új polgármestere.** Szvacsa Géza örökebe a f. hó 24-iki polgármester-választó közgyűlés, Dr. Haller Gusztáv ügyvédet választotta meg 41 szótöbbséggel. Fekete Nagy Béla polgármesterhelyettesével szemben. Az új polgármester 1873-ban született, jelenleg tehát 40 éves. 1904. óta a rom. kath. státus, 1906. óta pedig az Emke jogtanácsosa volt. Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának 3 év óta volt tagja.

— **Az erdélyi részli hadtest területén nem lesz helyőrségváltozás.** A nagyzenei 12. hadtest parancsnokságának legutóbbi parancsa szerint az 1913. évi helyőrségváltások alkalmával a 12. hadtestben semmiféle változás nem áll be. Az 5. hegyi tüzéradandár parancsnokság és a 31. gyalogezred III. zászlóalja véglegesen Spalatóban marad.

a „Magyar Kurirt”, amely 1804-ben szünek meg. Ugyanekas Bécsben 1789-ben egy másik magyar hirlap indult meg, „Hadi és más egyéb nevezetes Történetek” címen, 1789-ben Komáromban indult meg egy encyclopedikus újság „Mindenes Gyűjtemény” címen. Pesten az első hosszabb lélekűt lapot Kultsár István alapította „Hazai és Külföldi Tudósítások” címmel.

Mindenek lapok a mai politikai lapoknak felelnek meg, de a cenzura mondhatatlanul nyomozgatott hatott működésükre. Az engedély egyik sarkalatos elve az volt, hogy a lapokhoz anyagokat a „Wiener Zeitungból” merítsék, külföldi híreket szabadon, tetszés szerint közölhetők. Így a hazai lapok csupán az időjárásról, néhány kinevezésről, természeti tűnényről stb. emlékeztek meg, nem versenyezhetven a nemet újságokkal, melyek gyorsabb és alaposabb híreikkel szolgálhattak. Lunen erd a magyar lapok gyors megszűnése. A szerpirdalmi lapok közül ezen időben hasonló mostoha viszonyoknál kizűkőde egyhány példái: „Magyar Musa”, „Új Becsi Magyar Musa” stb.

Az 1825-iki országgyűlés meghozza a politikai élet fellendülését, s ez ismét a sajtó újja alakulását. A modern hirlapírás előhírnöke ebben az időben keletkezik címe „Jelenkor” s többet foglalnak a közügyekkel, megyei élet eseményeivel, művészetével stb.

A magyar hirlapírás történetében új lökést ad Kossuth Lajos „Pesti Hirlapja”, amely mindenben megfelelt az akkori kör igényeinek. Merész és radikális politikai irányzata miatt a szerkesztést Landerer a kiadó Szalay Lászlóra bizza 1844-ben, hogy a bécsi körök meg ne

szüntessék a lapot. A „Pesti Hirlap” mintájára szerveződésnek ezután a többi hazai (vidéki) lapok is s a 40 es évek elején megjelennek egyuttal az első komoly szereplőim újságok: a „Honderű”, „Pesti Divatlap” és „Életképek”.

A 48-iki sajtótörvény hatása alatt az eddig meg mindig időszerű sajtó felszabadult. A tekintélyesebb lapok: „Pesti Hirlap”, „Budapesti Híradó”, „Jelenkor” stb. napilapokká alakultak a s a vidéki hetilapok is felszaporodnak „Alföldi Hirlap” (Debrecen), „Ellenőr” (Kolozsvár), „Szegei Hirlap” stb.) Megjelenik az első elciap a „Charivari” is. A harc kitörése megbeszél mindent, a lapok újra rendelkezésre jelennek meg, a szereplőim lapok megszűnnek.

Az abszolútizmus ezután megfojtja a sajtót is s a hivatalos Magyar Hirlap 1843. novemberében homlokára íleszti a ketfejtű sást. A szerkesztők lemondanak a munkáról, némelyek mint a Figyelmeztető-Redaktorja Pozsonyba menekül a magyarok elől, s ott folytatja a munkásságát 1849-ben indult a „Hűgófutár” Nagy Ignác szerkesztésében hetenként hatszor, s ebbe az időbe való a „Religió” című egyházi újság.

A kitartó nemzeti mozgalmi eredménye a „Pesti Napló” amely 1850-ben indult meg eleinte kenyszerűségből aulikus színezettel, majd később radikális irányzattal. Ugyanekkor megjelenik a „Magyar sajtó” előbb Bécsben, majd Pesten. 1857-től kezdve újra több lap alapul „A Hon”, „Budapesti Közöny” (hivatalos lap), „Magyar Újság”, „Nagyváradi”, „Kelet” (Kolozsvár) stb. A mai lapok közül 1877-ben ala-

pula „Budapesti Hirlap” 1894-ben „Magyarország”, ugyanakkor „Az Újság” stb. Efel egyelőben kifejlődnek a vidéki organumok is, amelyek közül különösen jelentős a nagyváradi, debreceni, kolozsvári, pozsonyi, pécsi, kassai, temevarai és szegedi lapok. Mig 1830-ban tíz magyar hirlap és folyóirat jelent meg, 1895. éjelen 906-ra rug a hirlapok száma, ma a Nemzeti Múzeumban 2000-nél több Magyarországon megjelenő napi és heti lapot kezelnek. A külföldi sajtó természetesen sokkal előbb kezdi meg fellendülését s a mai nagy világlapok a Times, Standard, Daily Telegraph, (angol lapok), Journal de Débats, Temps, Figaro, Petit Journal (parisi újságok) a Daily News, Herald, World (amerikai lapok) kifele, befelé nagy tekintélyű képviselnek. Ideiktatunk még egy néhány sort az oroszországi sajtóállapotokról, mely szerint a mindenható atyuska birodalmában úgy a bel- és külföldi lapok előzetes cenzura alatt állanak. Kivétel képeznek azon beföldi újságok, amelyek 3000 rubel biztosítékot tesznek, de háromszor megintés esetén — ezek is cenzura alá kerülnek. A világlapoknak tilva van politikát üzni. Így is összesen 800 újság jelenik meg Oroszországban, melyek közül 238 orosz, a többi német, francia stb. nyelven jelenik meg. Oroszország legregőbb lapja a St. Petersburgi Zeitung, amely 1726. óta jelenik, külön orosz kiadással. (Peterburgszkija Vjedomosti) A két legnagyobb orosz napilap a Novoje Vremja (alapított 1868), amely az orosz nemzeti párt közlönye és a Novosztj (1870). Ezek a lapok előzetes cenzurával jelennek meg.

— **Harminc millió lesz a Mav. idei deficitje.** A Mav. igen szomorú napokat él. Azok a várakozások, amelyek a személy és árudíjzabás felemeléséhez fűztek, nem valósultak meg és Mav. bevételai messze az előirányzott mögött maradtak. A folyó 1913 esztendőre 132 millió volt, mint tiszta üzleti fölösleg előíranyozva és a helyzet az, hogy az eddigi számlások szerint legjobb esetben 100 millió koronára lehet számítani. Ezzel szemben a beruházások kamatterhei és a forgalmi kiadások összege igen nagy arányban emelkedett, úgy, hogy a mérleg a folyó esztendőben megdöbentően kedvezőtlenül alakult és az előirányzattal szemben az államvasut legalább 30 millió korona deficitre számíthat.

— **Figyelmeztetés a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címzése stb. tárgyában.** A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. A csomagoknak általában úgy kell göngyölvé lenniük, hogy egyrészt a göngyöltet a tartalmat külső befolyás ellen megvédje, illetőleg, hogy tartalmukhoz a burkolat és a pecsételés megsértése nélkül hozzáférni ne lehessen, másrészt, hogy a tartalom más körülményekben szállítás közben kárt ne tessen. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pént, ékszer, más tárgyakkal egybe csomagolani nem szabad. 2. Csomagolásra faládá, vesszőből font kosár, viaszos, vagy tiszta közönséges vaszon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papír használandó. Vázon vagy papírburkulattal bíró csomagokat, gőb nélkül zsineggel többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviasszal kell lezárni. A pecsételéshez csak jóminőségű pecsétviasz és vésett pecsétnyomó használandó. 3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezetékek és keresztnevének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szülő küldemények címírtaiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármege) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A címzet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bórdarabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell erősíteni. A papírlapokra írt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevet és lakását, továbbá a címirat összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címirat leesnek, elveszne vagy pedig olvashatatlanná válik, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevet és lakását a csomagban levő címirat felső részén is kiüntesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a címíraton, mint a szállítóleveleken szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szülő elemi- és középiskolai tanulóknak, illetve foglalkozási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szesz, italok stb.) tartalmazó csomagok címírtaira, nemkülönben az ilyen csomagokhoz tartozó szállító-leveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalona 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., liter bor, stb.). A tartalom ily részletes megjelölése fogyasztási adó kivételre szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

— **A tartalékosok szabadságosága.** A hadügyminiszterium rendelete értelmében az 1910-1911. évi korszaltálya tartozó valamennyi tartalékos, akik most tényleges szolgálatban vannak, november 25-én nem tényleges vi-

szonyba helyezték. Együttal a tényleges szolgálatban lévő 1912. évi tartalékosok értesítettek, hogy szabadságulások előreláthatólag decemberben meg fog történni, amennyire ez az újonnan szervezett bekeletésáram mellett lehetséges.

CSAK RÖVID IDEIG!

MEGÉRKEZETT

a Világhírű Cabalista Gondolatolvasó

JÓSNŐ

Ki fogad lakásán Márkus István utca, Trehan József-fele hazában. — Izraelita templom mellett reggel 8 óratól este 8 óráig. Belepti-díj tetszés szerint.

CSAK RÖVID IDEIG!

— **Székelyek idegenben.** Puskás Ferenc erdőtáncos bucsutatására a beszeresi magyarság igazán szép és sok vonásában meghatározó ünnepelt rendezett. A társaság szín-javára gyűlt össze, hogy utolsó köszöntését átadja az erdemes férfiaknak. A lakomának fényes meglepően emelte a jelenvotl díszes hölgyközönség is, mely a táncosoknak szeretettel körülvett nevet tisztelte meg ezzel.

— **A járulékok felemelése.** Az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár az összes kerületi betegsegélyező pénztárakhoz bizalmas leíratot intézett a 3 százalékos betegsegélyező járuléknak 4 százalékra való felemelése ügyében és felhívja a kerületi pénztárak igazgatóit, hogy ezen akciókhoz csatlakozzanak.

ALKALMI BUTORVÉTEL AJÁNL

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁRA

MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ

FÜTÉR 47. Kapu-u. 69.

Komplett hálószoba berendezések tolettalt már 400 KORONÁÉRT.

Hitelképes egyéneknek arfelemelés nélkül részletfizetésre is.

Óriási választék amerikai iroda berendezésekben, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök és teljes menyasszonyi KELENGYEBEN.

— **A leányiskolai tanórok fizetésrendezése.** A helybéli polgári leányiskola tanórnők fizetését és illetményeit nem régen rendezte a törvényhatóság. Minthogy azonban az új rendezés sem hozta meg azt a javadalmazást, melyet az állami tanórok élveznek, a tanítóknak javadalmazásuk megfelelő felemelését kérték. Az igazgatótanács és törvényhatóság kedvezőtlen határozatával szemben a vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban a tanítóknak javára döntött és elrendelte a törvényhatóságnak, hogy 1913. évi január hó 1-től az állami tanórok, illetve a fizetési-kiegészítést élvező tanórok megfelelő szolgálati idejének alapul vételével 1. Császár Jolán rendes tanító részére évi 3600 korona fizetés, 910 korona lakpénz, 600 korona ötöd éves korpótlék, 2. Baezo Imréné rendes tanító részére 3600 korona fizetés, 910 korona lakpénz, 400 korona ötöd éves korpótlék, 3. Mártonffy Mária részére 2000 korona fizetés, 620 korona lakpénz, 4. Farkas Imréné részére 2400 korona fizetés, 560 korona lakpénz, 1000 korona ötöd éves korpótlék, végül Gaál Emma rendes tanító részére folyó évi február 1-től évi 2000 korona fizetés 630 korona lakpénz szolgáltatandó ki. A miniszter rendelete a tanítóknak között nagy örömet keltett.

— **Városatyák választása.** Csíkszereda város megbízatásukat veszített képviselőtestü-

leti tagjainak megüresedett helyeit folyó évi december 12-én pénteken tölti be. A választást Fejér Sándor alispán vezeti. Ezuttal 12 rendes és 3 póttag választatik meg, mely iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Gyergyószentmiklós városnál** a városatyák választása december 5-én ejtették meg, hol szintén Fejér Sándor alispán elnököl.

— **Lapunk szenzációs kedvezménye.** Nem kimélve a rendkívül nagy anyagi áldozattal, sikerült szerződéses viszonyt létesítenünk a 20 év óta fennálló, népszerű és az egész országban elterjedt „Háztartás” Magyar Asszonyok Lapja kiadóhivatalával, melynek érteimében lapunk minden olvasója a „Háztartás” évi 12 korona előfizetési ár helyett 10 koronáért. Félévi 6 korona előfizetési ár helyett 5 koronáért. Negyedévi 3 korona előfizetési ár helyett 2 50 koronáért kapja. — Külön kedvezményül mindazon olvasóink, akik legalább félévre fizetnek elő a „Háztartás”-ra, minden ráfizetés nélkül, ingyen és bérmentve megkapják a „Háztartás Könyvtára” most megjelent pompás husz kötetét. A „Háztartás” mindent felőlel, ami az asszonyt érdekel. — Divat, Kézműnk, Hasznos tudvalók. Gyermekszoba, Kertészet, Egészség, Szépség, Falusi Major stb. stb., rovatai megfigyelésre méltó czerany tanácsokkal szolgálnak, Konyha rovata pedig rendkívül sok kipróbált ételreceptet tartalmaz. A Kürthy Emilné szerkesztésében kiváló gondalal szerkesztett gondalal szerkesztett durstariumu illusztrált folyóirat havonta háromszor jelenik meg. Ingyenes mutatóvny-számot kívánatra készséggel küld a „Háztartás” kiadóhivatala, Budapest, II., Margit-körút 5/B. Az előfizetések lapunk kiadóhivatalába küldendők.

— **Közigazgatási bejárás.** A kereskedelemügyi miniszter az Unió Erdőipari Részvénytársaságnak kérelmére a Csíkszentdomokos község határában levő erdőszegben barokosi fűrésztelére tervezett sodrony kötélpálya közigazgatási bejárását, dr. Gyulay Aladár miniszteri segédtitkár vezetése alatt elrendelte és az eljárás megkezdésének idejéül december 17-ik napjának délelőtti 9 óráját tűzte ki.

— **Honvéd kiegészítő parancsnokság Csíkszeredában.** Annak idején megbízható forrástól jelentették, hogy a honvédség nagy aranyú fejlesztésével kapcsolatban Csíkszereda honvédkiegészítő parancsnokságot kap. Mint értesülünk, a kiegészítő parancsnokság január 1-én már felállítatik és megkezdí működését. Az új hivatali részére a vármege magánjainak tulajdonát képező régi törvényes épületekben, a szükséges helyeségek bérlet után már biztosítottak és ezzel minden akadály elhárított. A parancsnokság a felselíki főszolgabírósg jelenlegi helyeit foglalja el, minél fogva a szolgabírósg január 1-ig könytelen lesz kiköltözödni, illetőleg új helyiségeit a vármegehoz jobbágyának magas földszintjén elfoglalni.

— **Megszűnnek a földmívelési kirendeltségek.** A földmívelésügyi miniszterium elhatározása folytán 1915. május elsejével megszűnnek a földmívelési kirendeltségek; a kirendeltségek célja az volt, hogy a földmívelési kormányzat és az ország egyes vidékei között szorosabb kapcsolatot létesítsen és így a földmívelés igazgatását decentralizálja. — Legutóbb Temesvárot állítottak fel ilyen intézményt, melynek feladata egyrészt az volt, hogy a krassószörnyemgyei ársvíz okozta rombolást helyreállítsa. A kirendeltségek költségét a legújabb költségvetésbe nem is vették fel. A miniszteriumot erre az elhatározására az a körülmény bírta, hogy a közigazgatási államosított fogják, a földmívelésügyi tárca ügyeit az államosított közigazgatási hatóságok fogják ellátni, ezekre a külön szervek tehát nem lesz szükség. Mint utólag értesülünk, a földmívelésügyi miniszter ezen intézkedést hatályon kívül helyezte.

— **A kászonyjakabfalvi postai ügynökség,** melyet ideiglenesen beszüntetettek, működését 1913. évi december hó 1-én újból megkezdí.

— **A helybéli postahivatalhoz** már megjöttek az árvíz bélyegek, melyek már a mai naptól kezdve kaphatók a rendes belyegáron felül 2 fillér ráfizetéssel.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*)

„Székelység“ tek. Szerkesztőségéhez
Csikszereda.

Folyó évi november hó 29-án 47. számában, a „Nyiltér“ rovatban ellenem nyilatkozat jelent meg, melyre nagybecsű engedélyvel a következőket kívánom kijelenteni.

Miután Zakariás P. Jenő ur engem inzultált, s a midőn én ezen sérelemert tőle elégtételt kértem a helyett, hogy azonnal és fenntartás nélkül az elégtételt megadta volna, az ilyen eljárásoknál szokásos legalemibb követelményekkel is szembehelezkedve, s az elégtétel adás elől kitérőndő az ügyet becsületbíróági döntés elé kívánta vinni. Én, aki a feltétlen és azonnali elégtétel adást Zakariás P. Jenő urtól jogosan elvártam, ezen eljárásból magamra nézve a lovgias elintézés további vitelére nézve felmentést nyertem, s a huzavona és további kibúvók elkerülése céljából bűnvádi utra voltam kénytelen az ügyet terelni.

Szépvíz, 1913. évi november hó 27-én.

Maradtam a Szerkesztőségnek

kiváló tiszteltelt:

Thiry János.

*) E rovatban közöltétek nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

NYOMDÁSZTANULÓNAK

felvétetik egy ügyes flu, ki legalább a középiskola II-ik vagy III-ik osztályát jó eredménnyel végezte,

VÁKÁR L.,
könyvnyomdájában, Csikszeredában.

MEGJELENT 1914-re a

KINCSES A gyakorlati élet általános útmutatója

KALENDÁRIOM

Ára kötve 2 K. XVIII. évfolyam

Kapható Csikszeredában Vákár L., könyvkereskedésében.

Tegyen Ön egy kísérletet!

„CARNEVAL“

(törvényileg védve)
A LÉTEZŐ LEGJOBB
HYGIENIKUS gumi KÜLÖNLEGESSEGGEL

Jótállás minden darabért!

Ára tucatonként eredeti csomagolásban 6 korona. — Kapható a központban:

BÜCHLER GYULÁNÁL
WIEN, VII., Kaiserstrasse 109.

Képes magyar árjegyzék ingyen, (zárt borítékban 20 fillér bélyeg ellenében).
Viszonteláruítóknak m a g a s jutalék.

4-15

**Budapesti elsőrendű
műszaki társaság
és olajgyár**

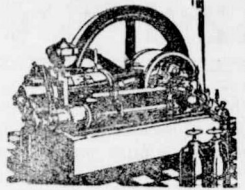
RAYON KÉPVISELŐT

keres igen előnyös feltételek mellett. Csakis agilis befolyásos urak, kik ipartelepéknél, uradalmaknál és mezőgazdaknál be vannak vezetve, ha fix állásban vannak is, küldjék be zárt ajánlataikat Klein Simon hirdetőirodjába, Budapest, VII., Erzsébet-körút 24. szám „Biztosított diszkrécio“ jellege alatt.

— Eladó téglá, a legelső minőségű, mintegy 150.000 azonnal eladó! —
Érdeklődők felvilágosítást nyernek a kiadóhivatalban.

Elemert legjobb motorok!

Meszeremző jótállás!

Kedveso fuetesi feltetlek!

Eredeti KÖRTING

DIESELMOTOROK díló- és fekvő-rendszer

Szivógáz és benzinmotorok.

Benzin és nyersolajos cséplő-garnitúrák, magánjáróval is. Meglepo ujdonság! Meglepo ujdonság!

Nyersolajmotorok

gyujtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

Gellért Ignác és Tsa

mérnöki iroda

Budapest, V., Koháry-utca 4.

Saját érdekekben kérjen ajánlatot!

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

ICH DIEN
Allein echter Balsam aus der Fabrik von A. Thierry in Pregrada bei Rijeka, Dalmatien.

Utolárhethetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégebajokat megszüntet, valamint lázat, különösen jó hatású gyomorgröcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kítűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznel, valamint az összes száj- és fogbetegségek, bülfogés ellen, megszünteti a szájjal vagy gyomortól eredő bűz. Jó hatású pántlikagillisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelet, orrhócot. Láztól eroldó hólyagot, keletést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kitést. Fülbántalmak ellen kítűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kénél legyen.

Írjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialilveg 500 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcsé.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas nőknél fájó emlők, tejmégindítás, rekedés, emlőkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, fekélyek, ütés, szúrás, lóvés, vágás vagy zúzódás által okozott sebeknél kítűnő gyógyhatású szor. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, tüske stb. kinővések, karbuukulus, kezéződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körmögyulladás, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló kitékésnél, vérekezesknél, utólvásnál, valamint kikapás esetén eszesemőknél stb. stb. kítűnő hatású.

2 tégely ára K. 360 a pénz előzetes beküldésé vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legújabb gyógyszer-tárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utócai, Radanovits Pestverek drogeriákban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. Órangyal gyógyszer-tárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

HIRDETÉSEK
olesó árszámitás
mellett közöltet-
nek s felvétetnek
a kiadóhivatalban.

Ezer áldást jelent

a háznál a „Háztartás könyvtára“. A kezdő háziasszonyból tökéletes háziasszony lesz, viszont a tapasztalt háziasszonyok bőségesen találják meg ezekben a könyvekben a háztartási tudnivalók sokaságát.

Páratlanul áll a könyvpiac a „Háztartás könyvtára“ elterjedése.

Háromnegyed év alatt 800.000 példány fogyott el, ezért joggal állítjuk, hogy a „HÁZTARTÁS KÖNYVTÁRA“ a

magyar könyvpiac slágerje!

A tanulás nem szégyen, — palotában vagy kunyhóban, méltóságos asszony vagy szakácsnő egyaránt nagy haszonnal forgatja ezeket a pompás könyveket

Megbecsülhetetlen szolgálatot

tesz a „Háztartás Könyvtára“ asszonynak-leánynak egyaránt, mert nemcsak sütni-főzni tanul meg ezekből a nélkülözhetetlen könyvekből, hanem a háztartási stb. tudnivalók ezreit sajátítja el.

A jó tanács sohasem késő,

már pedig háziasszonyoknak való jó tanács garmadával van a „Háztartás Könyvtára“ eddig megjelent 51 kötetében, ezért joggal nevezik ezeket a népszerű és nélkülözhetetlen könyveket a

háziasszony kincseskamrájának.

A „Háztartás Könyvtárát“ Kürthy Emilné szerkeszti, a „Háztartás“ című népszerű 20 éves asszonyjóság szerkesztője.

Egy-egy kötet ára csak 20 fill.

Mind az 51 eddig megjelent kötetet 10 korona 20 fillér bevétele ellenében bérmentve küldi meg:

LAPUNK KIADÓHIVATALA.

„HÁZTARTÁS KÖNYVTÁRA“

Szerkeszti: Kürthy Emilné.

Egy-egy füzet ára 20 fillér.

Eddig megjelentek:

1. Hus- és bőti levesek.
2. Levesbe való tészták és egyebek.
3. Különféle előételek.
4. Tojás ételek.
5. Marha-, borjú- és sertés-hus ételek.
6. Szárnyasok és szárnyas vadak.
7. Nyul-, őz- és egyéb vadhusok.
8. Halak elkészítése.
9. Különféle főzelékek.
10. Gyúrott és kifőtt tészták.
11. Élesztős tészták és rétesfélék.
12. Torták könyve.
13. Sós és édes mártások.
14. Édességek és cukorkák.
15. Vegyes sütemények.
16. Különféle italok.
17. Józsi kenyérsütés.
18. Fagyalok, kecsenyák, krémek.
19. Gyümölcs befőzés.
20. Zöldség uborka stb. eltarítása.
21. Gyermekszoba, (Gyermeknevelés)
22. Szépségápolás.
23. Illatszerek.
24. Az egészség ápolása
25. Lakás (jókárbantartás) takarítás.
26. Az asztal díszei. (Asztalterítés).
27. Fűtés, világítás.
28. Mosás, moséztisztítás. Mosószappanok.
29. Házi szerek. (Házi gyógyszerár.)
30. Hasznos tudnivalók.
31. A bevásárlás művészete.
32. A konyha
33. Társas étkezések rendezése. (Lakomák, tálalás.)
34. Egyszerű ételsorok. (Ebéd, uzsonna, vacsorák.)
35. Az étéskamra.
36. A pince.
37. A burgonya elkészítése 25 féle módon.
38. Füsttemények.
39. Konyhakert és gyümölcsös.
40. Diszkort és szobakertészet.
41. A vendéglátás művészete.
42. Hölgyek tanácsadója.
43. A nők sportja.
44. Gyermek higiénia. (Betegségek és azok gyógyítása.)
45. A fog-, száj- és köröm ápolása.
46. A női test ápolása.
47. Folteltávolítás.
48. Hogyan ruházkodjunk.
49. Baromfi betegségek.
50. Baromfi tenyésztés
51. Felfújtak és pudingok.

Kipróbált ételreceptek

A könyvtár folytatódik.

Egyes kötetek megrendelésénél elegendő a szám feltüntetése.

Egy-egy kötet ára 20 fillér.

VÁKÁR L., CSIKSZEREDÁBAN

KÖNYVNYOMDA, KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉS

Elvállal mindennemű könyvnyomdai munkákat, u. m.: báli meghívókat, falragaszokat, eljegyzési kártyákat, esküvői meghívókat, gyászlapokat, névjegyeket, röpiratokat, folyóiratokat. Nagy raktár egyházi, ügyvédi és községi nyomtatványokból. Szép választék finom irodai fehér-, fogalmi és miniszter papirokban, ugyiszintén levélpapírok és borítékok, gyászszegélyű, és más színekben, díszdobozokban és mappákban, valamint finom irodai Anthracyn, kék, piros és zöld tinta, tusok, kitűnő pecsétviaszok, írónok, tollak, tollszárak, törlőgumik, iskolai füzetek, rajzszekők, hegedűk és hegedűvonók, hurok, rajzpapírok, rajzfüzetek, körzők stb. cikkekben.

